

Programma Ruimte voor de Rivier 2.0

Factsheet Beuningen

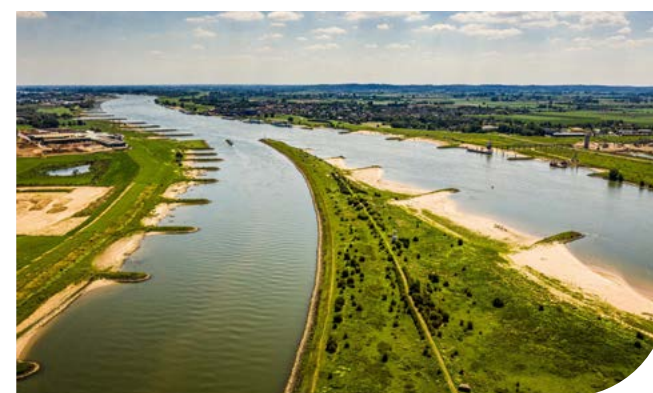
Ruimte voor
de Rivier 2.0

Door klimaatverandering krijgen we steeds vaker te maken met extreem weer, zoals heftige regenbuien. Rivieren moeten dan in korte tijd veel water afvoeren. De kans op overstromingen neemt toe. Ook dan willen we droge voeten houden. Zeker omdat de ruimtedruk in Nederland groot is. Daarom heeft de rivier op sommige plekken meer ruimte nodig. Waar straks te weinig ruimte is, reserveren we nu ruimte voor de rivier.

Wat gebeurt er?

Het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 heeft onderzocht waar in de toekomst knelpunten in het rivierengebied ontstaan. Ook zijn er gesprekken gevoerd met onder andere gemeenten en maatschappelijke organisaties. Op basis hiervan heeft het programma in september 2026 een voorstel uitgebracht aan het kabinet. Daarin staat op welke locaties ruimte gereserveerd kan worden om aan de rivier te geven. Begin december 2026 neemt het kabinet een besluit op basis van het voorstel. Tot die tijd is er nog niets besloten.

Het besluit gaat over het laten vervallen of behouden van reserveringen en het aanwijzen van globale locaties om nieuwe ruimte te reserveren. Dit betekent dat voor de aan te passen bestaande reserveringen en de globale locaties de precieze grenzen van de reserveringsgebieden nog niet vaststaan. Ook nemen we nu nog geen maatregelen. We houden nu alleen de ruimte beschikbaar om in de toekomst maatregelen te kunnen nemen. Vanaf 2027 stellen we het precieze gebied van een reservering vast in afstemming met de omgeving. Tegelijkertijd zoeken we naar kansen voor bijvoorbeeld natuurherstel, de scheepvaart of recreatie. Medeoverheden, zoals gemeenten, waterschappen en provincies, hebben inspraak in dit proces. Ook inwoners kunnen op dit besluit reageren.

Wat betekent dit voor gemeenten en inwoners?

Bij het reserveren van locaties kijkt het programma altijd naar het huidige gebruik en ontwikkelingen op deze locaties. Zo voorkomen we zoveel mogelijk dat plannen elkaar in de weg zitten. Als een eenmaal gebied gereserveerd wordt, gelden er extra regels. Kleinschalige of tijdelijke ontwikkelingen zijn vaak nog toegestaan, maar grootschalige projecten zijn niet zomaar meer mogelijk. Denk aan een nieuwe woonwijk, de bouw van een appartementencomplex of een grote bedrijfsuitbreiding. De komende tijd werken we uit wat dit concreet betekent. Ook bepalen we of en op welke manier er compensatie komt voor mensen die hierdoor geraakt worden.

Een reservering van ruimte voor de rivier kan lokaal impact hebben. Bijvoorbeeld op gemeenten, inwoners en ondernemers die de ruimte nu gebruiken. Of die hier plannen hebben voor in de toekomst. We begrijpen dat deze gebruikers zich zorgen kunnen maken over een reservering van het gebied. En dat zij zo snel mogelijk duidelijkheid willen. We werken aan de antwoorden op deze vragen.

Wat staat er in dit document?

In dit document lees je specifieke informatie uit het voorstel over de reservering in Beuningen. We leggen uit waarom het voorstel is juist deze locatie te reserveren, wat het knelpunt in de rivier is en welke maatregelen in de toekomst passend kunnen zijn.

Hoe nu verder?

De besluiten vanuit het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 maken deel uit van het Ontwerp Nationaal Waterprogramma 2028-2033 (NWP). Daarin staat al het beleid over de Nederlandse rivieren. Het NWP wordt eind december 2026 gepubliceerd. Vanaf dat moment kan iedereen hier een half jaar lang op reageren. Op het [Platform Participatie](#) lees je hoe dat werkt. Het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 communiceert zelf ook over dit proces. Alle reacties worden door het Rijk beoordeeld en verwerkt in een openbare reactienota.

Meer informatie

Op [onze website](#) vind je meer informatie. Je kunt je hier ook abonneren op onze nieuwsbrief of aanmelden voor de [webinars](#) waarin we geïnteresseerden elk kwartaal bijpraten.

Figuur 1 Globale locatie Beuningen.

Beuningen

In Beuningen is nog geen gebied gereserveerd voor de rivier. Het voorstel is om dit wel te doen. Zie de kaart voor de globale locatie die hiervoor is aangewezen. Het gaat om ongeveer 150 hectare grond.

Waarom is hier ruimte nodig?

Door klimaatverandering neemt de hoeveelheid water toe en stijgen de waterstanden. Daarom moeten we iets doen om het risico op overstromingen te beperken. Er zijn twee opties: de dijken verder verhogen, of de rivier meer ruimte geven zodat de waterstanden verlagen.

Er is een versmalling van de Waal tussen Beuningen en Oosterhout. De Waal is bij Nijmegen en op het traject Beuningen-Deest smal. Bij hoogwater kan het water hier minder makkelijk doorheen stromen. Zo'n versmalling in de rivier zorgt voor hogere waterstanden.

Figuur 2 Versmalling in de rivier bij Beuningen. De cirkels geven de smalste delen aan.

De dijken bij Nijmegen kunnen niet veel verder verhoogd worden. Dijkverhoging bij Nijmegen is lastig. De historische stad grenst hier met een kademuur direct aan de Waal. De kademuur kan niet verder verhoogd worden, zonder dat het zicht van de stad op de rivier verloren gaat. Dat zou ten koste gaan van de relatie tussen stad en rivier en hierdoor komt de ruimtelijke kwaliteit onder de druk te staan. Daarnaast is een verhoging hier lastig omdat de kademuur door bebouwd gebied gaat. Een verdere verhoging zou ingewikkelde aanpassingen vragen. En gevolgen kunnen hebben voor bestaande functies en de leefomgeving.

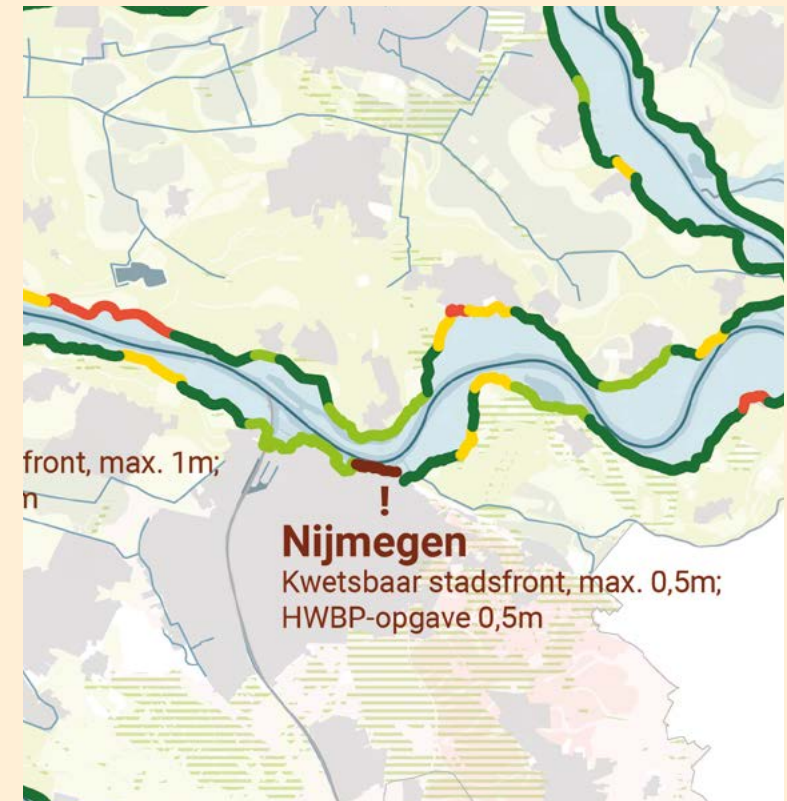
Daarom kijken we ook naar andere manieren om overstromingen in de toekomst te voorkomen, zoals meer ruimte geven aan de rivieren. Hierdoor dalen de waterstanden en is minder dijkverhoging bij Nijmegen nodig. Dijkverleggingen bij Oosterhout, Beuningen en Loenen kunnen daarbij helpen.

Onvoldoende ruimte in de uiterwaarden. Het is ook mogelijk om in de uiterwaarden meer ruimte voor de rivier te creëren. Daardoor zakken de waterstanden. Het programma stelt dit daarom voor als onderdeel van de oplossing. Maar in de uiterwaarden rond Nijmegen is niet genoeg ruimte om hoge waterstanden in de toekomst volledig op te vangen. Maatregelen in de uiterwaarden kunnen de waterstand wel iets verlagen. Maar dat is niet genoeg.

Bij Beuningen zijn in de uiterwaarden al veel maatregelen genomen. Hierdoor zijn er nog weinig mogelijkheden buiten de dijken. Waar nog wel ruimte is, kunnen maatregelen helpen om de waterstand rond Nijmegen te verlagen. Maar dit is dus niet de oplossing voor het hele probleem. Daarom is er ook binnendijkse ruimte nodig, dus landinwaarts van de dijk.

Mogelijk bloot komen liggen van gasleiding Beuningen. Erosie kan er mogelijk voor zorgen dat een gasleiding bij Beuningen bloot komt te liggen. Het treffen van een maatregel om de rivier meer ruimte te geven bij Oosterhout en Beuningen zou dit knelpunt oplossen.

Figuur 3 Dijkverhoging bij Nijmegen is lastig.

Overgebleven mogelijke versterking volgens Handelingperspectief Dijken

- Dijkversterking niet mogelijk
- Dijkversterking max. 0,5m
- Dijkversterking max. 1m
- Dijkversterking max. 2m
- Dijkversterking mogelijk

Waarom hebben jullie gekozen voor deze locatie? En niet verderop langs de rivier of aan de overkant?

Om de waterstand bij Nijmegen voldoende te verlagen, zijn maatregelen nodig aan beide kanten van de Waal. Daarom kijken we naar locaties bij Oosterhout en Loenen aan de noordkant en Beuningen aan de zuidkant. Deze locaties vormen samen één geheel, samen met andere maatregelen in de uiterwaarden en het meergeulensysteem. Voor dit systeem worden extra geulen aangelegd naast de hoofdgeul van de rivier: het deel van de rivier waar altijd water stroomt. Bij hoogwater kan een deel van het water door de nieuwe geulen stromen. Hierdoor neemt de stroomsnelheid in de hoofdgeul af en schuurt de rivier de bodem daar minder sterk uit.

Voor Oosterhout en Loenen bestaan al reserveringen. Als we alleen op die locaties maatregelen nemen, zakt de waterstand bij Nijmegen niet voldoende. Daarom is de globale locatie bij Beuningen toegevoegd.

Beuningen is bovendien belangrijk omdat hier een versmalling van de Waal opgelost kan worden. Dit kan niet op een andere plek langs de rivier. Ook kan een maatregel bij Oosterhout en Beuningen voorkomen dat een gasleiding mogelijk bloot komt te liggen.

Huidig gebruik en ontwikkelingen in het gebied

Bij het reserveren van locaties kijkt het programma altijd naar het huidige gebruik en ontwikkelingen op deze locaties. Zo voorkomen we zoveel mogelijk dat plannen elkaar in de weg zitten. In Beuningen staan woningen en bedrijfspanden in de omgeving van de globale locatie. Daarnaast is er landbouw en fruitteelt. Vanaf 2027 zal het programma in goed overleg met gemeenten de precieze begrenzing van de reservering bepalen.

Andere projecten in dit gebied

Samenhang met het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Op dit moment loopt het project Zuidelijke Waaldijken Oost (Weurt-Dreumel). Het project bevindt zich in de verkenningsfase. Het programma en het HWBP onderzoeken samen de raakvlakken.

Samenhang met het meergeulensysteem. Er is hier in de huidige situatie beperkt ruimte beschikbaar voor de aanleg van een meergeulensysteem. Een dijkverlegging bij Beuningen zorgt voor extra ruimte in het winterbed, dat is de ruimte die de rivier gebruikt bij hoogwater. Hierdoor zouden meer mogelijkheden ontstaan om een effectief meergeulensysteem vorm te geven. Dit is geen reden om landinwaarts bij Beuningen ruimte te reserveren, maar kan mogelijk wel een aanleiding zijn om op een eerder moment een maatregel te nemen.

Deze factsheet is een uitgave van:
Programma Ruimte voor de Rivier 2.0

Vragen over reserveringsgebieden?
Neem contact met ons op via
info@ruimtevoorderivier.nl.